

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb. Nyitlter
sora 25 kr. Bélyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szabadkai gazdasági kiállítás eredménye.

alán nem lesz érdektelen a Szabadkán 1883. szept. 23-27. napjain rendezett megyei termény-kiállításról pontos magán jegyzeteim alapján a következő kimutatást bemutatni, mely híven feltünteti a kiállítás iránt tanúsított részvétet.

A kiállítás tudvalevőleg megyei jellegű volt, kiterjedt mindennemű gazdasági terményekre, kapcsolatosan pedig termény-vásár megtartása is tervezett, a mi azonban a gabonaneműt kiállítók és vásárlók gyér jelentkezése folytán elejtett és a mégis kisebb mennyiségben eszközölt eladások kizárólag a magánfelek közti ügylet tárgyát képezték.

A kiállításban általán résztvettek a következő városok és községek köréből: Ada, Almás, Bajsa, Borsód, Bresztovác, Csantavér, Cservenka, Filipova, Futtak, Gara, Hódságh, Járek, Jankovác, Kanizsa (Ó), Kisszállás, Kishegyes, Kelebia, (n. p.) Kernyája, Kúla, Mélykút, Martonos, Moholy, Morovicza (Ó), Militics (nemes), Németpalánka, Pacsér, Pr. Szt. Iván, Roglatica (n. puszt), Szabadka, Szivac (Ó), Temerin, Topolya, Ujvidék, Zenta, Zombor.

A vidéki kiállítók közül legjobban képviseltette magát Moholy, melyben nagy érdeme van az ottani jegyzőnek Karakasevics Simon urnak. Nagy uradalmak, teljes elismerésre méltó részvétet tanúsítottak. Kisbirtokosság aránylag meglehetősen volt képviselve, közép- és nagybirtokosaink már nem oly számban, de a kik kiállítottak, szép terményeket mutattak be, hasonlóan egyéb községbeli kiállítók is.

A csoportok számaránya következőkben foglalható össze:

I. Gabonaneműek.

Buza kiállítva volt 78, rozs 14, tengeri 29, zab 34, árpa 25, összesen 180 tárgy.

A buzaféle közt volt nemesített buza is; egyebek közül igen sikerült amerikai rozs, montagne és probstei rozs; — több zabféle, u. m. milton, kúbai, szibériai és zászlószab; — árpa 2 és 4 soros; tengeri székely és hybrid. Többi gabonaneműek a Bácskában ismeretes fajok. — Összesen tehát 180 tárgy. Sok a megkívánt kalászkokkal is el volt látva.

II. Kerti, kereskedelmi és takarmánymagvak.

Moholyról külön zacskókban 43 féle mag volt kiállítva, ezenkívül a moholyiak egyéb magvai és tárgyai befoglaltatnak az alábbi csoportos számokban

Bab kiállítva volt 49, mandula 4, lence 4, bükköny 9, dió 8, mogyoró 4, muhar 7, köles 9, répamag 12, repce 4, mák 3, tatárka 2, bal-tazin 2, mezei-komocsin 1, czirok 3, káposzta 6, borsó 4, dinnye 4, angol-perje 1, árvarozsnok 1, összesen 134 tárgy.

Kiállítatott a többi közt Mout d'or, György, havanna, meduzi, stb. babfélék; ausztráliai muhar stb.

III. Konyhakertészeti.

Paradicsom kiállítva volt 20, burgonya 22, vereshagyma 16, torma 5, tök 79, paprika 56, zöldbab 2, uborka 10, paszternák 5, zeller 3, petrezselyem 6, retek 3, sárgarépa 10, kalarabe 3, káposztafélék 10, vörösrépa 11, összesen 261 tárgy.

IV. Gyümölcsök.

Alma kiállítva volt 1397, körte 858, szőlő 76, barack 18, birsalma 13, szilva 14, füge 2 összesen 2378 tárgy.

Igen hosszadalmas lennék, a fajok részletes leírásával. Legyen elég itt megemlítenem, a miről a látogatók meggyőződhetnek, hogy a legkiválóbb fajokkal is találkozunk, nyári és téli gyümölcsök egyaránt, bácskai talajon termelve, mely körülmény bennem csak megerősítette azon meggyőződésemet, melyet statisztikai

adatokkal támogatva a magas miniszteriumhoz és a közigazgatási bizottsághoz egyik jelentésben nyilváníttam, hogy Bácskában a gyümölcs termelésnek jövője van, a gyümölcs kivitel jelentékeny jövedelmi ágat van hivatva képviselni.

V. Háztartás.

Vegyesbefőtt és szörp kiállítva volt 452, tarhonya 15, szárított gyümölcs 3, kenyér 4, szárított tészta 10, sajt 3, vaj 1, sütemény 11, keményítő 5, összesen 506 tárgy.

VI. Bor, szesz és eczet.

Rizlingi kiállítva volt 52, fehérborok 42, schiller 9, vörös 10, pálinka: törköly, cognac 21, szilviorum 16, házi eczet 14, ürmös 5, összesen 169 tárgy.

Ezeket kívül kitünő minőségű nyers és feldolgozott kender lett bemutatva a futtakai uradalom, Széchényi József, Michelsz János stb. által.

A méhészeti kiállítás a méhészegylet reszortja alá tartozott. A gazd. egyesület azonban készséggel hozzájárult a méhészek költségeihez és kitüntető díjazásához. Átalában sikerült volt, több száz üveg méz, továbbá sejtmez, különféle rendszerű kasok és kezelési készülékek lettek bemutatva

A selyemtenyésztés terjesztése érdekében itt is buzgólkodott az ügyek kitünő vezetője Bezerédi Pál ur, mivel szíves volt a selymeszetet in natura remek példákban bemutatni; s füzeteket kiosztatni a szakismeretek terjesztése céljából.

Ezekután azt kellett sajnálnunk, hogy a kiállítást kellően nem látogatták.

A gazd. egyesületnek ebből szemrehányást tenni nem lehet: kötelességünket megtettük.

Bács Vilmos.

Az apáciskola ügyéhez.

Ott hagytuk el ezen téma tárgyalását, hogy a polgármester ur jónak látta az egyházközség mellőzésével megkérdezni a kalocsai érsektől, vajjon a zárda felépítése esetére is megtarthatók lesznek-e az eddig itt alkalmazott tanítónők; kijelentvén egyuttal, hogy ellenkező esetben az apácák behozatala megbukottnak tekintendő.

Budapesten járván e cikk írója, alkalmat vett magának Pártos Gyula műépítésznél megfordulni és ott látta, hogy a zárda tervei, költségvetése, és részletrajzai az utolsó átnézés alatt vannak, és így remélhetőleg a legrövidebb idő alatt az egyházközség végleges elhatározása alá juthatnak. Akármilyen kedvezően fog is ezen tervezet fogadtatni, kétségtelen, hogy némely előzetes kérdés az építés megkezdése előtt tisztába hozandó. Egyik legfontosabb ezek közül az építendő zárda telkének tisztába hozatala.

Most a dolog úgy áll, hogy a telek a róm. kath. plébánia hasznélvezeti tulajdonát képezi. Jelenlegi apát-plébánosunk azonban átengedte ezen telket a zárda céljaira, azon kikötéssel, hogy annak fejében a plébánia javára, egy méltányosság szerint megszállandó területű s értékű külső kert vásároltassék.

Ha meggondoljuk, hogy az a telek ott a város szívében 15-16 ezer forintot mindenkor megér; és hogy egypár holdas kertet nálunk 2-3 ezer forintért gyakran kaphatni: minden józan gondolkozásu embernek el kell ismernie, hogy apát-plébánosunk azon teleknek átengedése által önzetlenül, nagylelkűen és magasztos hivatásából folyó jóakarattal kívánta elősegíteni népoktatásunk, illetőleg a zárdaépítés ügyét.

Növeli ezen önkéntes nagylelkűségének becsét az, hogy tekintve más alkalmas telkek hiányát s ezen helynek a templommal való összefüggését s így az apácák szerzeti viszonyaihoz mért különös arravalóságát: az egyházközségnek, ha ugyan komolyan akarja az apáciskolát, ugyszólván alku nélkül kellett volna e

telek megszerzésének bármily súlyos feltételeit aláírnia

Ezen nemes ajánlatot a kiküldött bizottság eleddig úgy méltányolta, hogy az amugy is csekély váltásági összeget, igazán neveltséges minimumra redukálta s még ahhoz is olyan kommentárokat fűzött, melyek csak új bonyodalmak és nehézségek felidézésére alkalmasok.

És mi lesz ezen ujjhuzások eredménye? Az, hogy ma-holnap leérkeznek a tervek és sem a telek ügye a plébánossal, sem a hozzájárulás az érsekkel tisztázva nincs.

Tavali nyáron érdemes törvényeszéki elnökünk, és az ő úri személye körül méltó bizalommal tömörülő párt, csak azért, hogy a zárdaépítés ügye minél előbb megkezdessék, még azt is perhorreskálta, hogy az épültre nyilvános pályázat irassék ki; azt híven, hogy a sok szó és tinta fecserlés után, az ellenzéki nézetek lecsendesültével, az általános érzett égető szükség nyomása alatt, az ügy iránti általános lelkesedés melegében, legjobb lesz a takarékoság és nyilvános verseny netáni előnyeit áldozni fel inkább, mint egy szellemi kamatokkal együtt veszendőbe menendő évet.

Lám milyen nagyot csalódtak! Elestünk már eddig is a verseny útján remélhetett megtakarítástól; újra elvesztettünk egy évet; csináltunk magunk elé oly nehézségeket melyekről előbb senkise álmodott; szóval sok vajúdas után ott vagyunk, hogy az ügy veszedelmesebb stádiumban van, mint volt kezdetben.

És ki okozta mindezt? Talán a zárda el-lenségei?

Nem, azok érezvén törpe kissebségüket, igen okosan visszavonultak.

Azok okozták ezt a huza-vonót a kiknek minden áldozat árán a kibékülést, az ügy csendes diadalát kellene előmozdítaniok.

Mert a telek megváltása iránt maig sincs végleges megállapodás. Igaz, hogy olyan kívánt kertet szegről lekasztani rögtön nem lehet; de míg a célba vett kertnek egyenértéke biztos letétbe nem helyeztetik, addig a plébános, esküje s a ius canonicum elvei során, meg nem engedheti, hogy az a telek beépítettnek kezdessék.

Viszont az érsek nem fogja addig 50000 forintos segélyadományát folyóvá tenni, míg a telek a zárda javára biztosítva nincsen.

Minden kételyt kizárólag kijelentette ezt Ó Eminenciája 1883. év május havában kelt levelének következő soraiban:

„Miután pedig segélyadományomat más, mint kizárólag katolikus iskolai célra fordíthatni nem szántam, ezen célnak örök időkre való biztosítása végett azon föltételt kötöm ki, hogy a különben is katolikus plébániaház telkén emelendő nőzárda és leányiskola a telek-könyvbe „Iskolanének vezetése alatt álló római katolikus nőtanoda” címén vezetessék be.”

Ahelyett, hogy az építő bizottság ezt a természetes és elalkudhatlan kikötést respektálná, annak egyik úri tagja — nem tréfa, mert tény — azt hozta szóba, hogy meg kell kérdezni az érseket, vajjon azon 50 ezer forintnak a kamatait hajlandó-e fizetni? . .

Hát nem ildomos, komoly és szeretetreméltó eljárás ez, a zárda ugynevezett barátai részéről?

Szóval az építési bizottság nem construal, hanem destrual. A két előzetes főkérdés: az érseki dotatio és a telekügy rendbehozása megoldatlan. Tehát egy újabb álló esztendő alatt annyi történt, hogy két eddig nem ismert nagy nehézséggel több van leküzdeni való.

Községek és falvak, a hol alig van nyoma az értelmiségnek, pénz nélkül, pusztá jóakarattal és egyszerűséggel, rég készek már azzal, a mit mi 3 éve sikertelenül tervezgettünk.

Telek, építési költség, tekintélyes pénzkészlet rendelkezésünkre áll, csak embereink nincsenek, a kik szeszélyeiket, személyes ambíciójukat, a velük született akadémikusokoskodási viselkedet, a legnemesebb ügynek, a jövő évtized

*) Már le is érkeztek.

magyar anyái korszerű neveltetése ügyének alárendelni elég komolyak és jóakarúak volnának.

Hirek.

Kiállítási értesítő. A kiállítás helyi megbizottaiul községenként a következők kértnek fel: Zimmermann Ferenc (Kolluth), Radimetzky Ferenc (Gákova), dr. Offenheimer Vilmos (Sztanisics), Schwemlein Lőrinc (Krusevlya), Kaich József (Nemes-Militics), Deák Andor (Csonoplya), Preszly János (Kernya), Zsupanszky Lyubomir (O-Szivac), Schuller Mór (Uj-Szivac), Roth ev. lelkész (O-Verbász), Wagner tanító (Uj-Verbász), Famler Gusztáv (Torzsa), Mártonffy Endre (Keresztúr), Zányi József (Veprovác), Pinterovics N. (Lality), Koch József (Kis-Kér), Zsigmond Góntér (O-Sóóvé), Lajthay János (O-Kér), Venetianer Sándor (Uj-Soóvé), Oltványi György (Bács), Mladoniczky Vince (Bács-Ujfalú), Mihajlovics jegyző (Bogyán, Vajsza), Antics Jusztin (Déronya), Reile Antal (Karavukova), Heine Keresztély (Rác-Militics), Simics Ágoston (Parabuty), Gieszkan kereskedő (Pivnica), Gruics jegyző (Paraga), Schwerer Béla (Filipova), Pállich János (Monostorszegh), Horváth s. jegyző (Kupuszina), ifj. Michelsz János (Prigl-Szt-Iván), Sztankovics Lázár (O-Sztapár), Gaiszt Béla (Doroszló), Berec Károly (Bogojeva), Ertl János (Szónta), Jakob József (Bresztovác). A szükséges nyomtatványok a kiállítás helyi megbizottaiul felkért t. uraknak e napokban meg fognak küldetni; ismert hazafias lelkesedések azon jogos reménnyel tölti el a központi bizottságot, hogy saját körükben minden lehető el fognak követni, hogy a megindított mozgalom a zombori kiállító kerületnek becsületére fog válni. Zombor, 1884. évi január 15-én. Az elnökség megbízásából: dr. Margalits Ede, kiállítási kerületi titkár.

A zombori kir. törvényszék elnöke, Juhász Jenő zombori kir. törvényszéki díjtalan joggyakorokot, ugyanoda díjas joggyakorokká nevezte ki.

A gróf Chotek család. Gr. Chotek János, Mária Terézia alatt nyerte az indigenátust. A családnak egyik tagja Rezső, megyénk első virilistája és az osztrák birodalmi tanács urakházának tagja, csehő ur. A cseh grófságot a család 1723-ban, a német bir. grófságot 1745-ben szerezte.

A magyar királyi belügyminiszterium rendeleteleg értesíti a törvényhatóságokat, hogy azok, kik a budapesti államrendőrség legénységi állományába magokat felvétetni óhajtják, miszerint a felvételek minden hó 15. és 30-án történnek. E felvételeknél kiszolgált altisztek, katonák és honvédeknek mások felett elsőbbség adatik. A magokat felvétetni óhajtók a fentemlített határidőt megelőzőleg egy vagy két nappal a főkapitányságnál (IV. kerület, Hatvan-utca 4. szám) jelentkezhetnek.)

Miniszttertanácsi határozat hatásköri összeütközések tárgyában. Az ó-becsei szolgabíró tudomására hozta a topolyai szolgabírónak, hogy Kiss Albert hegyesi lakosnak gőzgépe a szenttamási határban működött, a nélkül, hogy a kazán a szükséges engedéllyel ellátva lett volna. A topolyai szolgabíróság az ó-becsei (tiszaíi II. járási) szolgabírót tartván az elkövetési hely szempontjából az eljárásra illetékesnek, ezen szolgabíróság a feljelentést az ó-becsei kir. járásbíróhoz küldte, hivatkozással a K. B. T. K. 111. §-ára. A nevezett kir. járásbíró illetéktelenségét állapította meg, minek következtében az összeütközés eldöntése kértik. A m. kir. miniszterium következőleg határozott: az érintett ügy ellátása bírói utra tartozik; mert a jelen esetben a miatt emeltetik panasz, hogy a gőzkazánokra vonatkozó s a kir. belügyminiszternek 8419/879. sz. alatt kelt rendelete szerint fennálló 1854. évi több tekintetben módosított rendszabály annyiban megsejtetett, a mennyiben panaszolt alkalmazásba vette a gőzgépet a nélkül, hogy a gőzkazán hatóságilag megvizsgáltatott volna; mert ezen mulasztás által elkövetett kihágás a K. B. T. K. 111. §-ába látszik ütközni; és mert az 1880. XXXVII. t. c. 40., 41. §§-ai értelmében az említett kihágás fölötti határozathozatal bírói utra tartozik. (1882. évi 45. 644/I. M. sz.)

Uj cég. Paulay János vaskereskedő Szabadkán, bejelentetett a szabadkai kir. törvényszéknél 1883. év nov. hó 22-én.

A zombori iparos ifjuság f. évi február hó 2-án a Rottinger Jakab-féle sörarnok helyiségében körüli táncvigalmat rendez. Belépti díj 50 kr. o. é. Kezdeté fél 8 órakor.

A temesvári ügyvédi kamara részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Gregorovics Mladen szabályai ügyvéd elhalálása folytán, a kamara lajstromából kitoröltetett s irodája részére gondnokul Gosztoits Pál ujvidéki ügyvéd rendeltetett.

Naaff Károly titeli ügyvéd őrnagy-hadbíróvá lett kinevezve.

Szedermag kiosztás. A magyar királyi országos selyemtenyészési felügyelőség ingyen oszt ki szedermagot; a kik tehát teljesen díjtalanul és portómentesen kívánnak szedermagot nyerni, forduljanak ez iránt a magyar királyi országos selyemtenyészési felügyelőséghez Szegszárdon, honnan a szedermag és a szederiatenyészési utasítás nekik minden költség nélkül meg fog küldetni.

Bács-Bodrogh megye alispánja által az 1883. évi XLIV. t. c. 19. §-a értelmében reáruházott jog alapján, a törvényben megjelölt adónemek kivételével az 1884., 1885. és 1886. három egymásután következő évre kinevezett bizottsági, rendes- és póttagok összeállított névjegyzéke. — I. A Baján alakítandó bizottságba rendes tag Császár Fe-

renc Baján, Milassin Zsigmond Baján; póttag Csahás Ferenc Józsefházán, Piukovits Antal Baján. II. A Zomborban alakítandó bizottságba r. t. Hegyesy Ferenc Bezdán, Marsch Károly Apatin; p. t. Sztankovics Lázár O-Sztapár, Gräber Gyula Szónta. III. A Palánkán alakítandó bizottságba r. t. Hipp Mikós Palánkán, Nikolits Simon Palánkán; p. t. dr. Bernheim Samu Palánkán, Sommer András Bukin. IV. Az Ujvidéken alakítandó bizottságba r. t. Szabó Péter Piroson, Keményi Pál Ujvidéken; p. t. Petry Károly Uj-Sóvé, Altvirt Ferenc Temerin. V. A Kulán alakítandó bizottságba r. t. Maximovits Lázár Kulán, Schlagger Tamás Kulán; p. t. Zwipp György Kulán, Weinrich Dániel Szeghegy. VI. Az Ó-Becsen alakítandó bizottságba r. t. Zomborszky Döme Ó-Becsen, Gortva Lázár Ó-Becsen; p. t. Janik Antal Szenttamás, Terék Károly Ó-Becsen. VII. A Szabadkán alakítandó bizottságba r. t. Mangh Ferenc Ó-Morovicán, Milassin Dániel Pacséron; p. t. Vojnits Dezső Ó-Morovicán, Basch Herman Csantavéren. VIII. A Zentán alakítandó bizottságba r. t. Gyorgyovanszky György Zentán, Grüner Adolf Ó-Kanizsán; p. t. id. Fehér József Ó-Kanizsán, Gajcsinovits Milos Adán. Kelt Zomborban 1884. január 12-én. Schmausz Endre alispán.

A zombori pénzváltó- és zálogintézetben az eddig ki nem váltott és meg nem hosszabbított zálogtárgyak árverése február hó 4-én és következő napjain leendő.

A Bács-Kulai takarékpénztár február hó 16-án d. u. 2 órakor tartja XIV. évi rendes közgyűlését Kulán.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium felhívja azon gazdákat, a kik legalább négy egy éves hibátlan s erős méncskő birtokában vannak, hogy azokat nála megvételre február 20-ig bejelentik.

Keddre virradóra egyik köztisztviselő és neje, élet s halál közt lebegett. Ugyanis fűtésre alkalmazott kályhájában este szénrel fűtöttek be s a vissza szorult gázok zibbadásszerű aléltásba ejtették őket; úgy hogy a szomszédok véletlen éberségén kívül csak a gyors segélyre megjelent városi alorvos ügybuzgalmának köszönhető az ő megmenekülésük. Ebből az a tanulság, hogy fa fűtésre berendezett kályhákban mindig, de kivált este csinján kell banni a szénrel.

A főrendihaznak minapi nevezetes szavazására vonatkozólag több pro- és contra felszólalást vettünk. Nem lévén politikai lap, s e kérdés, a megyei speciális érdekek keretét kevésbé érintvén, azokra nem reflektálhatunk.

Egy helybeli trafikban az a módszer dívik, hogy ha az ember pl. 6 szivart vesz, az kis zacskóba helyezés végett elkéretik s miután a zsebbe visszakerült rendszerint egy hiányzik. Így lehet a trafikosnak trafikálás után potya szivart szini.

A bajai utca szájában álló Nikolits-féle ház sarkán a járóka egyszerre egy fél méternyi árokba vesz bele. Igaz ugyan, hogy a mondott helyen maiglan nyaktörés nem történt, dacára, hogy a mondott forgalmas helyen lámpa sincsen. De talán nem is szükséges ezt a balesetet okvetlenül bevégni.

Berbeadás. A vajsza-bogyáni halászláti jog, mely eddig Gromon Dezső tulajdonát képezte, — f. évi február 1-től egy vagy több évre bérbeadó. A feltételek iránt a vajszkai földbirtokos-társaság igazgatósága ad felvilágosítást.

Pótlas. A polgári kaszinó-egylet mult szombati estélyéről szóló tudósításunkból sajnálatraméltó tévedésből épen a művészeti rész méltatása maradt ki. — Szivesen említi meg utólag, hogy Lovász Márton ur értelmes és szépen előadott szavai igazán megérdemelt zajos tapsokra ragadta a közönséget, továbbá, hogy a dalára a „Szánkázás” című zenei tréfával nagy derűtséget keltett és hogy az énekszámok közül legsikerültebb volt az „Uram, uram, bíró uram” kezdetű népdalfűzér.

Döntvények képviselőválasztási ügyekben. A kir. kuria, mint főbebeszési hatóság, az elmúlt év utolsó negyedében a jogosultságot kérő felek főlebbvitelre folytán 460 választói jogosultság kérdésében döntött. Fontosabb kijelentései a következők: 1. Az 1874. 33. t. c. 15. §-a nem követeli meg, hogy a birtoka után szavazó, valóságos tulajdonosa is legyen az ingatlan; elég, ha kimutatja, hogy a birtok adóját ő fizeti. 2. Nyugdíjazott tanítók és nyugdíjazott lelkészek a 9. sz. alapján nem szavazhatnak. 3. A nagykoru gyermekkel való közös birtoklás, habár az leánygyermek is, a 3. 4. és 6. sz. alapján az apa részéről választási jog kérsének alapja nem lehet; a gyermek kiskorúságát kétség esetén maga a folyamodó tartozik kimutatni. 4. Gulyások és kondások kétségkívül cselédek lévén, a 10. sz. tilalma ellenére, habár különben választók lehetnének, a jegyzékbe föl nem vehetők. 5. Kataszteri járási becső e minősége alapján nem szavazhat.

1883-ik évben Bács-Bodrogh megyében 42,626 frt fiztetett ki selyembűbőkért.

Váratlan vendég. Michelsz Jakab pr.-szt.-iváni földbirtokosnál néhány nap előtt egy sárga-fehéres színű vadászkutya beállított és ott élvezi most is a magyar vendégszeretetet. Nyakravalóján „Lucies” név olvasható. Igazolt tulajdonosa az ebet átveheti.

Rigicán az urasági kertész-ispán több tagból álló családot hátrahagyva elünt. Mint hírlík Komáromnál a Dunába ölte magát. Elődje agyonlötötte magát, és sirjával a hideg hullámokat választotta. r. l.

Az adai iparos olvasó-egylet bálja, melyet saját könyvtárának javára, folyó évi január 6-án rendezett, fényesen sikerült. A nagyszámú közönség zsufólásig megtöltte a városi nagyvendéglő dísztermét. Volt minden osztályból a magyarság részéről, néhány szerb és zsidó, az első négyest 40 pár táncolta. A csekély belépti díj mellett mégis bejött 115 frt 30 kr., és felj fizettek: Magyar József 50 kr., Cseh Gergely 50 kr., Milutinovics Illés 50 kr., C. v. Egész Istvánné 50 kr., Landauer táncmester 10 kr., Dubola Ignác 50 kr., Csányi István 10 kr., Jung Mór 10 kr., Randrik Lajos id. 50 kr., Balogh ügyvéd 50 kr., Nitt Ignác 50 kr., Szombati Károly 50 kr., Opitz Sándor 50 kr., Fiser biztos 50 kr., Tripolszki László 1 frt. A jelen táncvigalom alkalmával felülfizetett összegért az egylet ezennel halás köszönetét nyilvánítja. Egy gaj.

A „Bács-bresztováci takarékpénztár részvénytársaság” február hó 12-én d. e. 9 órakor Bresztovácra tartandja III. évi közgyűlését.

F. hó 20-án a város árlejtés útján kiadja a szolgazemélyzetnek 2646 frt 10 krban megállapított ruházati ellátását.

A zombori takarékpénztár XVI-ik rendes közgyűlése 1884-ik évi február hó 10-én délelött 10 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni. A közgyűlés tárgyai a következők: 1. A közgyűlési elnök megválasztása. 2. Igazgatói jelentés az 1883-ik évi üzlet eredményeiről. 3. Az 1883. évi számadások és mérleg jóváhagyása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés. 4. A választmány felének megújítása.

Vasuti menetrend 1883. évi október hó 15-től.

Szegedtől Eszékig.	5-ik vonat	7-ik vonat	9-ik vonat
Szegedről indul	6.30	2.30	10.55
Horgos	7.02	3.18	11.48
Palics	7.31	3.58	12.29
Szabadka	8.10	5.—	2.23
Bajmok	9.06	6.15	3.45
Militics	9.44	7.08	4.47
Zombor	10.15	7.55	5.37
Szt.-Iván	10.41	8.31	6.18
Szónta	10.57	8.53	6.45
Gombos érkezik	11.11	9.09	7.04
Erdődről indul	12.11	10.55	
Dálya	12.45	11.45	
Drava-Szarvas indul	1.08	12.08	
Eszékre érkezik	1.40	12.40	

Eszéktől Szegedig.	6-ik vonat	8-ik vonat	10. vonat
Eszékről indul	11.25	3.25	
Dráva-Szarvas indul	11.58	3.58	
Dálya	1.—	4.35	
Erdődre érkezik	1.14	4.51	
Gombosról indul	2.12	6.20	8.33
Szónta	2.28	6.40	8.57
Szt.-Iván	2.43	7.—	9.23
Zombor	3.13	7.45	10.30
Militics	3.31	8.10	10.59
Bajmok	4.13	9.07	12.04
Szabadka	6.—	10.30	2.33
Palics	6.16	10.46	2.55
Horgos	6.54	11.20	3.41
Szeged érkezik	7.30	11.56	4.27

Zomborból Budapestig.	2111. von.	2108. von.	2101. von.
Zombor indul	7.45	3.13	10.30
Szabadka érkezik	10.30	4.59	1.09
Szabadka indul	10.50	5.50	2.10
Kis-Körös érkezik	1.35	7.30	3.54
Kis-Körös indul	1.55	7.46	4.06
Budapest érkezik	7.08	11.—	7.19

Budapestről Zomborig.	Szem. v.	Szem. v.	Vegyes v.
Budapest indul	8.30	2.40	8.23
Kis-Körös érkezik	11.30	5.43	1.08
Kis-Körös indul	11.37	5.50	1.36
Szabadka érkezik	1.19	7.30	4.30
Szabadka indul	2.23	8.10	5.—
Zombor érkezik	5.11	10.01	7.29

Zomborból Zimonyig.		
Zombor indul	10.30	3.13
Szabadka érkezik	1.09	4.59
Szabadka indul	1.45	5.20
Csantavér	2.13	6.—
Topolya	2.33	6.38
Kis-Hegyes	2.59	7.13
Verbász-Kula indul	3.21	7.51
Ó-Kér	3.41	8.20
Kiszaes	4.—	8.48
Ujvidék érkezik	4.23	9.20
Ujvidék indul	4.37	9.48
Pétevárad	4.53	10.07
Karlóca	5.09	10.30
Becska	5.43	11.07
India érkezik	6.05	11.32
Mitrovica III. érkezik	8.10	1.55
Mitrovica III. a. indul	1.13	7.30
India indul	6.15	11.50
Ó-Pazua	6.34	12.11
Uj Pazua	6.53	12.32
Batajnicza	7.10	12.50
Zimony érkezik	7.40	1.24

Zimonyból Zomborig.		
Zimony indul	2.—	8.—
Batajnicza	2.37	8.31
Ó-Pazua	2.56	8.46
Uj-Pazua	3.19	9.03
India érkezik	3.41	9.22
Mitrovica III.	8.10	1.55
Mitrovica III. a. indul	1.13	7.30
India indul	4.—	9.29
Becska	4.35	9.53
Karlóca	5.15	10.24
Pétevárad	5.35	10.38
Ujvidék érkezik	5.50	10.50
Ujvidék indul	6.20	11.02
Kiszaes	6.53	11.26
Ó-Kér	7.19	11.45
Verbász-Kula	7.55	12.09
Kis-Hegyes	8.21	12.29
Topolya	9.03	12.54
Csantavér	9.32	1.16
Szabadka érkezik	10.09	1.44
Szabadka indul	5.—	2.23
Zombor érkezik	7.28	5.11

Észrevétel: A kövén nyomott számok az éjjeli órákat jelzik esti 6 óratól reggeli 6 óraig.

Választási mozgalmak Zentán. A városi központi választmány az országos képviselő-választás hatánapját f. hó 30-ára tűzte ki; választási elnöké: Matkovics Lajos szolgabíró, helyettes elnöké: Zsarkó Antal kir. közjegyző lett megválasztva. — Jelölték a szabadelvű párt részéről Gombos Gábor polgármester, a függetlenségi párt részéről Szabó László ügyvéd. Élénk a város és nagyban folynak a választási mozgalmak; különösen a függetlenségi párt élénken munkálkodik. — Vasárnap, azaz január 13-án délután 4 órakor tartá a szabadelvűpárt képviselőjelöltje, Gombos Gábor ur, programbeszédjét. Az alkotmányos mozgalom ezen jelenete valóban impozáns volt. Méltóságteljes nyugalommal, zászlókkal és zeneszóval vonult a főtéren végig a szabadelvűpárt választó közönsége a város ház tágas nagy udvarára, mely teljesen megtelt. Annnyira terjedt az érdekltség, hogy a nagy város ház hosszú folyosója is megtelt, sőt előkelő bülgközönséget is láttunk. — Amint a közönség megállapodott, Zsarkó Antal, a szabadelvűpárt elnöke, a köz- és politikai élet eme fáradszámú munkásságá tagja, fellépett a rögtönzött emelvényre. Figyelmeztette a választó közönséget, hogy alkotmányos életünk legszébb percére gyűltünk össze; mert — ugymond — most fogjuk meghallani szentöl szemből, a képviselőjelölt politikai álláspontját, hitvallását, sőt fogadalmát; kéri tehát, hogy a jelölt elhozatala végett 15 tagú küldöttséget Gombos Gábor urért elküldjenek. Erre Mikosevics József ur vezetése alatt egy 15 tagú

Melléklet a „Bácska“ 6-ik számához.

küldöttség a jelöltért ment, ki is rövid időre megjelent, kit azután a párt nevében Zsarkó Antal felkért, hogy programbeszédjét elmondja. Gombos Gábor erre az emelvényre lépve, rövid, de magas szavakban köszönte meg a bizalmat, melyet benne helyeznek s igéri, hogy annak megfelelően lesz főtörvényes. Kijelenti, hogy határozottan a szabadelvű párt támogatja; s eme politikai meggyőződése érettségét megfontolás és azon elvitáztatatlan tényeken alapuló eredményekben gyökeredzik, melyek a szabadelvű párt és annak kiváló munkás kormányza az ország felvirágzására eddig is oly sokat tett. — Kiemeli, hogy vannak ugyan törvényeink, melyeken a tapasztalás folytán változtatni kell; ilyen az ipartörvény stb.; de megnyugvással tekint a törvényhozás jövőbeni működésére, mert azt, mit módosítani kell, azt már is javaslatok elkészítésével a kormány már kezdeményezte. — Figyelmezteti a választókat, hogy ő nem ígér semmi olyat, melyről biztos tudomása van, hogy be nem követhetnek. Így például fájjalja, de nem édesgetheti választóit azzal, hogy adóengedélyt, vagy leszállítást fog kieszközölni, hanem bizalomra inti és kéri a közönséget, mert valamiként ő, úgy a választók is meggyőződhetnek — ha csak boszus ellenszenv a tárgyilagossá birálatot nem befolyásolja — hogy a kormány egy a gazdagnak ezekre menő adóját, ép úgy mint a szegénynek adó filléreit, csak is köz országos célokra, az állam, tehát országunk politikai, nemzetgazdasági és közlekedési ügyeinek és viszonyainak fokozott emelésére szenteli. Legyünk — egymond — igazságosak bírálatainkban, és ne ítéljük, hogy el ne ítéljünk; mert számolunk kell avval, hogy a jelen és az azt megelőző kormányoknak pótolni, fejleszteni, sőt semmiből teremni kellett azt, mit évtizedeken át az alkotmány szünetelése és évszázadon keresztül a feudalizmussal határos közjogi viszonyok folytán államéletünk idejében mulasztott a mostoha sors! — Adót fizetni kell tehát; mert valamiként a gazda nem tarthatja fenn családját jövedelem nélkül; éppen úgy nem tehet semmit a kormány adójövedelem nélkül. De tekintsiük a közélet minden vállját, látni fogjuk, hogy mindenütt óriási haladással állunk szemben. S ha nem létezik és létezhet ugár a természetben, ugy ezen axiómának, habár nem megdöntését, de legalább is megközelítő meggyőződését látjuk alkotmányos életünk fejlődésében! — Ha tehát ezen zászló alatt egymást támogatva haladunk közelebb érendjük a célt, melyet minden igaz magyar honpolgár biztosan kitűzött magának; azt ugyanis, hogy a magyar hazát nagygyá és polgárait boldoggá tegyük. — Eljen a király, a haza és a szabadelvű kormány! szavakkal azután beszédét befejezi. Szünni nem akaró éljen és lelkesedés követte a sikerült programbeszédet, Ezek után Matkovits Lajos lépett a szószékre, megköszönte a jelöltnek szívességét, hogy programját ily kiváló sikerrel előadta és örvend, egymond, hogy a választók nézete a jelöltével egy és ugyanazonos Buzdítja tehát a választókat arra, hogy a szabadelvű párt zászlaja alatt megmaradjanak; mind egyik a maga hatáskörében iparkodjék a párt győzelmét előmozdítani. — Őva inti a polgárokat az alprófétáktól, kik azzal iparkodnak magukat behízelegni, hogy adó leszállításokat ígérgetnek; — mert adó nélkül az állam nem létezhet. Eppen ezért is kiváló köszönetet mond és biztosítja Gombost a választók osztatlan bizalmáról, mert komolyan a helyzetet feltárva, nem ámitgató szóbeszéddel, hanem kivitelre képes programmal körvonalozta álláspontját. Végre „Eljen Gombos Gábor képviselőnk“ felkiáltással befejezi beszédét. Ezután a menet a kiindulási helyre rendben visszavonult.

Értesítés. Azon sok panasz elkerülése tekintetéből, mely minden a színházban rendeztetni szokott táncmulatság vagy másnemű előadás alkalmából a páholyok eladása körül való protekció osztogatást, illetőleg többé-kevésbé alacsony szokott előfordulni, a növekvő bizottság elnökeinek, Kőröcs Eszter urhölgy öngyűségének lakásában az alulírt titkár jelenlétében, minden személyválogatás nélkül, azoknak fognak a páholyjegyek kiadatni, a kik sorrendileg ott a helyszínen vagy személyesen vagy megbízottjuk után előbb jelentkeznek. A terem ajtai pontban tíz órakor fognak megnyitattni; a ki elkészen jelentkezik magára vessen, mert a bizottság elhatározott akarata e tekintetben teljesen kifogástalanul eljárni. Ezt a páholyt bérelni szándékozó nagydémű közönségnek hódoló tisztelettel becses tudomására hozni kötelességemnek ismertem. Egy páholy ára 10 frt; proscenium-páholy 12 frt. Zombor, 1884. jan. 17. Dr. Margalits Ede.

A szegedi m. kir. bábaképezde f. évi március hó 1-én megkezdte működését. A beiratások a magyar-német tanfolyamra március 1-től 15-ig tartanak. Felvételi feltételek: erkölcsi bizonyítvány, 20-40 év közötti életkor, olvasás- és írásban való jártasság. 12 növendék részére állami ösztöndíj van rendszeresítve egyenként 40 frttal, melynek elnyeréséért a bélyegletlen és a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz intézett folyamodványok hozzámm nyújtandók be. Dr. Mann Jakob a szegedi m. kir. bábaképezde igazgató-tanára.

Dr. Lőrinczi Ferenc belügyminiszteri orvos, a „Közegészségügyi Kalauz“ című jeles, egyetlen magyar orvosi szaklap ez évi 2-ik számában, dr. Pavlovics Simon Zombor városi főorvos urnak a „Bácska“-ban is megjelent érdekes közegészségügyi jelentését terjedelmes kivonathatban közölte. Dr. Pavlovicson kívül csak a pestmegyei főorvos közölte eddig jelentését.

Schön Lajos, érseki titkár, pápai kamarássá neveztetett ki a Szentsegek által, azon alkalomból, hogy ő Emuját Rómába kísérte.

Az „Alföld-fümei vasut“ 392 kilométeres pályáján havonként átlag minden kilométer 450-460 frt bevételt haj.

A zentai takarékpénztár múlt évi nyeresége, 10540 frt 56 kr. évi számlája 247,199 frt 89 kr.

Krusevlyáról a központi járási orvoshoz azon vészír érkezett, hogy ott difteritisz dühög. Az orvos ott megjelenévé, szörvénnyesen talált ugyan bajeseteiket, de azok járványos volta megállapítható nem volt.

A város polgármestere felhívja a hadmentesség; díj fizetésére köteleseket, hogy február 25-ig a városi számvétségél jelentkezzenek.

Zentán az országgyűlési képviselőválasztás f. hó 30-ára van kitűzve. A szavazás két kerületben történik az alább közölt urak tisztviselősége mellett. Az I kerületben választási és szavazatszedő küldöttségi elnök Matkovits Lajos. Helyettes elnökök Szegfü György és Deutsch Farkas. Jegyző Dulás Lajos. Helyettes jegyző dr. Kuthy József. — A II. kerületben elnök Zsarkó Antal. Helyettes elnökök Lukácsévits Ignác és Tóth Pál. Jegyző Bakay Jenő. Helyettes jegyző Horovics Lipót.

Az újvidék-petervaradi vasuti hid gyalogutjáról egy kopott ruhába öltözött s az iparos osztályhoz tartozó mintegy 30-35 éves férfi a hó 10-én este 5 és 6 óra között a Dunába ugrott s a hullámok közt nyomtalanul eltűnt, kiléte nem tudatik.

A nyomtatványok köteles példányának a kir. főügyészséghez való beküldése iránti rendelkezés tekintetében a kir. kuria kimondotta, hogy ezen rendelkezés minden egyes kiadásra külön szól. A ki tehát a második kiadás köteles példányának beküldését elmulasztja, a sajtótörvény 30. és 40. §-aiba ütköző sajtóvétséget követi el.

Irodalom.

Megrendelési iv ily című munkára: „Az ember eredése, faji egysége és kora.“ Irta dr. Platz Bonifác, bajai főgym. tanár. Tartalom. I. Rész. Az ember eredése. 1) Vélemények az ember eredéséről. 2) Az őskora ember csoportja. 3) Az őskori ember szellemi tekintetben. 4) Az élő ember. 5) Az ember s majom bonctani hasonlítása. A majom négy, az ember két kezű. A majom s ember alsó végtagjának különbözősége. A lábhevelék. A végtagok hosszúsága egymáshoz s a testhez hasonlítva. A medence. A csigolyák. A mellcsont. A comb és ikra. A decidua. Az ember s majomkoponya általános nagysága. A koponya nyakszirti része. A koponya felülete. Az alsó nagy liik. A koponya helyzete. Az arc ember s majomnál. Majomhomlok, or. A járomív. A fogak. Az íkesonti szög. Az arcszög. Az ember s majom agyvelő. Ennek súlya, fejlődése s belső berendezése. A majom agy nem növekszik. Majomhoz hajló képződmények. Farkos ember. Négerek majomjellegei: a nagy liik fekvése, medencealkat, ládláb. A néger végtagjai. 6) Az ember s majom szellemileg tekintve. Az ember s majom-értelem. Erkölc. Vallás. Magasztos érzete. Általános fogalmak. A majom társadalmi helyzete. A beszéd képessége. Az ember s állat szellemi különbözősége nem fokbeli, hanem milyenségi. 7) Az ember állati eredése. Az állati eredet tekintve a testet és szellemet képtelenség. A majom s ember testi fejlődése megfordított irányban halad. Nem képzelhető ok, mely a majmot emberré levésre vezethette volna. A természetudomány jelszava az ember eredését illetőleg: Ignoramus. II. Rész. Az ember nem faji egysége. A) Testi szempontból. 1) Faji egység vagy többség. A Camper-féle arcszög értéketlen. Egymást keresztező koponyabeosztások. A hajzat, a haj átmenetszete, a haj színe. Minos fajtajelleg. 2) A testi különbözőségei okai. 3) A faj egység. Mi a faj? Morton, Agassiz, Schleiden, Lamarck, Burmeiszer, Giebel, Häckel, Cuvier, Buffon, Decandolle, Quatrefages, Vogt meghatározásai. Darwin meghatározása. A basztardok a fajhatáran kívül állanak. Az emberiség különböző alakjai egymás közt s utódaikban korlátlanul termékenyek. Faj egység. 4) A természetnépek kihalása. Rabszolgaifogás. A fehérek által bevitt kórok, romboló szervenveléyek, prostitutio. A természetemberről élelemhiány. Hazatlanság. Elnyomatás. Elemtuntás. Kétségbeesés. Ongyilkosság. B) Az emberinég egysége szellemi tekintetben. 5) A természetnépek szellemi tekintetben. 6) A természetnépek bünei. Szülegyilkolás. Az öregek eleven eltemetése. Özevgy nők megölése. Gyermeigyilkolás. Emberevés. E bűnök indokai. A nő helyzete a vad népekél. Ivási kór. Szeméreméret. Úgyane bűnök a fehérekél. 7) Társadalmi szokások s intézmények találkozásai. Kormányzat. Magánbirtok. Nőrablás. Vérokonok házassága Sokférjűség. Koponya alakítás. A gyermek nemzetisége a nő ágon. A férjgyermekgyilkvése. Gyermejkjéték. Tisztulási törvény. Vérszerződések. Halottak etetése. Földéves. Tabu törvény. Tánc vallásos szokás. Dal és refrain. Babonák. Fegyverek. Vadászat. Kősirok. Építkezés. Tűz ismerete. 8) A természetnépek vallása. Szellemi lények hite mindenütt. Vallásnélküli népek felfedezése. E felfedezések okai. Rossz szellemek s varázslat hite s e hitnek jelentősége. Vallás Ausztráliában, Melanéziában, a maoriknál, Mikronéziában, busmann s hottentotknál, az őszes néger törzsekél, tűzföldiekél, indiánoknál Dél- és Északamerikában, eszkimóknál, Ázsia kultúrnépeinél, tódkáknál, mincopiknál, battáknál, ajnoknál. Vallásnélküli nép nincs. 9) Az emberiség nyelvi szempontból. A beszéd az ember kizárólagos tulajdona. Hány nyelv van? A nyelvek csoportosítása. A nyelv különíltéség szükségképi. A nyelvek elváltoztatásának és különíltéségének okai. Miképen változik a nyelv? A nyelvrokonságot mi állapítja meg? A világ összes nyelvei három törzsből vonhatók össze. E három törzsek találkozásai. Minden irányu érintkezés és rokonság. Egy ősi nyelv. 10) Az emberiség egy fajt képez. Az emberiség egyetlen törzsből származik. Az emberiség bölcsője. Vándorlások lehetősége. Vándorlások minden irányban Középázsából. Meghonosulás. A vele összekötött nehézségek. A meghonosulás ténye. III. Rész. Az ember kora. 1) Vélemények az ember koráról. Az embernek igen csekély kora. Az embernek igen nagy kora. 2) A sz. írás tana az ember koráról. A sz. írás különféle számadatai. A keresztény tudósok különféle számításai. A sz. írás nemzetségtáblái hézagosság. A bibliában nincs chronologia. A sz. írás nem gátol abban hogy az ember korát nagyra tegyük. 3) A régi népek időszámításai. A chaldeusok, hinduk, chinaiak, egyiptomiak időszámítása. Manetho táblái. Az egyiptomi dynastiák. Egyiptom nagy régisége.

Következmény az ember korára vonatkozólag. 4) Az ember kora, tekintettel a geológiára. Földünk őstörténetének vázlatos ismertetése. Földünk mely korszakában lép föl az ember? Scheuchzer. Bisizio. Bourgeois Mortillet. Desnoyers. Capellini. Fraas. Az ember első nyomai a jégkor végén találtak. A jégkor nem sok idővel áll mögöttünk. 5) Az ember által használt eszközök. Kő, bronz, vaskor. E korok számokkal kifejezve. E felosztás értéke. A kő és vaskorok együttes használata Egyiptomban, Arábiában, Chinában, Assyriában, a görögökél, a hinduknál a Földközi tenger vidékén. Afrika. Amerika. Simitott, nem simított kőeszközök. Kőeszközök a germánoknál, a merovingi korban. Kőeszközök bronz és vaskorokkal együtt. Európában kőeszközök a legújabb korig. A kő, bronz és vaskor, mint a kultúra fejlődési korai nem léteznek. Az ember által használt eszközökből az ember nem nagy kora következik. 6) Az emberrel együtt élő állatok. Az ember együtt él a mammut, iram s barlangi medvével. Ezen állatok után megnevezett korok. A kihalt állatok nem külön korokban, hanem együtt éltek. Ezen állatok kihalása nem áll távol. Történeli időben kihalt állatok. A kihalt állatok nem engedik az ember korát messze visszavetnünk. 7) Az ember őslakóhelyei. a) A barlangok. A barlangok lakottsága napjainkig tart. Az iszappal, törmelékkel és csepegő kővel bevont maradványok. Ezek nagy kora. Az iszap és törmelék gyors felhalmozódása. A csepegők gyors növeése. A leletek ifjúsága. b) A tengerparton lakók. Konyhabulladékok hajdan és jelenben. Fenyő, tölgy, bikk korszak. Valamely vidék flórája gyorsan megváltozhatik. A turfa gyors növeése. A konyhabulladékok kora nem nagy. c) Cölöpépületek. Ezek kora. Cölöpépület történeli időben. A jelenben. A cölöpön lakók kereskedése a Földközi tenger vidékél, Egyiptommal. Koruk a kereszténységet nem sokkal előzi meg. d) Folyampartok s hordalékok leletei. Azok kora számokban kifejezve. A Somme völgy. Mississippí deltája. Nilus áradmánya. Tinniere kúpja. Az ezekre alapított időszámítások tarthatlansága. Nem alkalmasak az ember nagy korának bebizonyítására. 8) Az ember korának közelebbi meghatározása. — A munka tulajdonképen tanulmány, mely lehetőleg feloleli az összes idevágó irodalmat. Az irodalom mindenütt a fejezetek végén lesz jelezve. A munka terjed 25 iv, nyolcas októberben, sárga simított papíron. A bonctani rész a szükséges ábrákkal van ellátva. Ára két forint. Nyolc példány után egy tiszteletpéldány jár. A megjelenés ideje április vége, vagy május eleje. A megrendeléseket kérem február hó közepéig beküldeni. Baj, 1884. évi január hó 2-án. Dr. Platz Bonifác, főgymnasiun tanár.

NYILTÉR. *)

A „The Gresham“ életbiztosító-társaság 1883. évi december 6-án tartotta rendes évi közgyűlését Londonban. A közgyűlésen az 1883. június 30-án véget ért 35-ik üzletéről felolvasott jelentés szerint az utolsó üzletév eredménye igen kedvező volt, a mennyiben benyújtott 7948 biztosítási ajánlat 65,726.175 összeggel, melyek közül 6424 ajánlat 53,457.475 frank ösz szegig elfogadtattott, s a megfelelő számu kötvények kiállítottak. A díjbevétel levonva a viszontbiztosításért kiadott összegeket 13,227,514.70 frankra rugott, miben az első biztosító év díjbevételei is bennefoglaltatnak 2,074,523.65 frankkal. A kamatszám 3.374,853 frankot mutatott, s a társaság évi jövedelmét, hozzáadva a díjbevételeket is 16,602,367.70 frankra emelte. A társaság az utolsó üzletév alatt életbiztosítási bécákra 5,634,238 frankot fizetett. A kiházásitási és vegyes biztosítási szerződésekből eredt követelések, melyek esedékesekké váltak, 3,035,710.85 frankra rugtak. Bécák visszavételére 980,178.29 frankot fordított a társaság. A biztosítási alapító, egy a szerződéses pontos teljesítését biztosítja 4,007,817.40 frankkal nagyobbodott. Az aktívák az üzletév végén 83,780,016.90 frankra rugtak. A mérleg összeállításával a tárcába vételi áron felvett értékpapírok értéktöbblete nem vétetett figyelembe, mivel ezek az értékek nem realizáltak s így azonnali nyereség forrásul tekinthetők nem voltak. Ennek az értéktöbbletnek azonban nagy jelentősége van, mert konszolidálja a társaság által nyújtott garantiákat. — A társaság több befektetési következők: 2,202,063.45 frank britt állampapírokból, 420,129.25 az indiai és gyarmatkormány értékpapírjaiban, 15,322,464 frank idegen államok értékpapírjaiban, 1,187,035 frank vasuti és más kölcsönkötvényekben, 14,427,099.10 frank házakban, ezek közt szerepelnek a társaság budapesti és bécsi háza, 11,998,202.60 jelzálogokban és 13,393,909.60 frank más értékpapírokból.

1883. évi nemzetközi gyógyszerészeti kiállítás, Bécsben. Ezen szakkiállítás bíráló bizottsága a legnagyobb kitüntetést — arany érmet — a nálunk is általánosan kedvelt Ferencz József keserűviznek ítélte meg. Ezen hazai természetes ásványviz forrás már négyszer arany- és érdem-érmekekkel is a Felső-től, legmagasb elismerésével tüntettetett ki. A kitűnő gyógyhatású Ferencz József keserűvizet legmelegebben ajánlhatjuk. (Lásd a hirdetémet.)

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

AZ „ADA-MOHOLYI EGYESÜLT TAKARÉKPÉNZTÁR”

értesíti részvényeseit, miszerint az 1883. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1884-ik évi február hó 10-én délelőtti 9 órakor,

a „MAGYAR POLGÁRI OLVASÓ-EGYLET” termében tartandja.

Napirend.

1. Az igazgató és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A zárszámadás és mérleg bemutatása, és a felmentvény megadása.
3. A nyereség felosztása.
4. A választmány és felügyelő bizottság kilépő tagjai helyett, új tagok választása.
5. Igazgató- és elnök választás
6. Indítványok.

Jegyzet. Az alapszabályok 56. §. értelmében csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlés előtt 8 nappal bemutatják. Adán, 1884-ik évi január hó 7-én.

A választmány határozata alapján:

Gyetzay Béla,

vál. tag s jegyző.

Poppovics Szilárd,

elnök.

3-2

Eladási hirdetmény.

Alólirott mint néhai Joanovits Katalin volt eszéki lakosnő és örökösök örökei meghatalmazottja, ezenel közhírré teszi, miszerint a szt-tamási 926 számú tjkvben A + I. sor 6596. hr. sz. alatt felvett (kipovo) 120 kat hold 500 □ öl és 2. sor 7028. hr. sz. alatt felvett (kuttas) 68 kat. hold 1200 □ ölnyi fenti örökösök nevére telekkönyvezett tehermentes birtok, egy múlt évben foganatosított legelő felosztása alkalmával eme ingatlanságra tényleg jutott 43 hold 560 □ ölnyi (à 2200 □ öl) legelő illetmény is szabad kézből eladó.

Ezen ingatlanság eladásával alant irt ügyvéd megbízatván, a venni szándékozók oda fordulni szíveskedjenek.

Kelt Zomborban, 1884. évi január hó 14-én.

Dr. Kronits István,

köz- és váltó-ügyvéd.

3-2

CSONGOR MÓR

polgári mérnök Zomborban,

ajánlja magát különféle mernői munkálatokra, jelesül: legelő elkülönítések és felosztások, birtokrendezések, gazdasági jószágrendezések, erdei üzemtervek elkészítése, vizek levezetése, építkezési tervek, telepítések és más, szakmájába vágó műveletek pontos és jutányos végzésére.

3-1

Hirdetmény.

Bezdán mezőváros közönsége a tulajdonát képező bor és pálinkamérési jogot, mely a községnek két házában és 15 magán házában gyakoroltatik, folyó hó 20. napjának d. u. 2 órájkor a község háza tanács-termében tartandó nyilvános árverésen korcsmáknak haszonbérbe adja a folyó évi április hó 1-ső napján kezdődő három egymásután következő évre.

Írásbeli zárt ajánlatok megfelelő bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéseig az egyes korcsmákra, de az összesre is elfogadhatók.

A részletes feltételek a község házában mindenkor betekintheők.

Kelt Bezdánban, 1884. január 12-én

Szabó András,
bíró.

137. sz.
kig. 1884.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye topolyai járás szolgabírája részéről — Topolya községben elhalálozás folytán üresedésbe jött község-jegyzői állás betöltésére ezennel pályázat nyitattik, — választási határnapul Topolya község házához 1884. évi február hó 16. napjának d. e. 9 órája kitézetik.

Felhívattak a pályázni szándékozók, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és 75. §§ értelmében felszerelt (teljes kort, születési anyakönyvi kivonattal) képesítéssel igazolva folyamodványokat alólirott-hoz f. e. február hó 10-ig nyújtsák be, mivel később beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Jegyzői állás következő javadalmazással van egybekötve:

1. Kézpénzfizetés 600 frt.
2. 2/4 telekföld haszonélvezete.
3. Szabad lakás.

Kelt Topolyán, 1884. évi január 11-én.

3-1

CSÁSZÁR,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik: miszerint a városi szolgazemélyzet és rendőrök részére szükséges, 2646 frt. 10 krral előirányzott ruhaneműk és szerelvények beszerzése iránt az árlejtés f. évi január hó 20-án délelőtti 10 órakor a városháza kistermében fog megtartatni.

A feltételek és minták a városi számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Zombor, 1884. január 10-én.

Vukiosevics Péter s. k.
tanácsnok.

Pályázat.

Bács Bodrogh vármegye felső II. szolgabírói járáshoz tartozó B.-Madaras községében leköszönés folytán megüresedett község-orvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik. — Ezen állomás f. 1884. évi február hó 11-én d. e. 10 órakor a község házában megtartandó választás útján fog betölteni.

Az állomással egybekötött javadalmazás:

1. Évi kézpénz fizetés 400 frt.
2. Látogatási díj (husz krajcár) 20 kr.

A pályázók felhívattak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. § sa értelmében felszerelt folyamodványukat 1884. évi február hó 9-ik napjáig bezárólag alólirothoz beküldjék.

Almás, 1883. december hó 31-én.

3-2

Deák Zsigmond,

szolgabíró.

51. szám.

Uj-Verbász községe.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Uj-Verbász községénél t. Bács-Bodrogh megye közönségének 1878. évi december 17-én 755/biz. 1878. sz. a hozott határozatának i) pontja értelmében betöltendő községi irnoki állomásra ezennel pályázat hirdettetik, a következő feltételek alatt:

- 1) Évi fizetés 300 frt mely a községi pénztárból fizetetik.
- 2) Az állomás f. e. február 1-én elfoglalandó.
- 3) A kérdéses állomás egyelőre ideiglenesen, s bebizonyított használhatóság esetén három havi alkalmaztatás után véglegesen fog betölteni.
- 4) Köteles a felvételre irnok a községi fő- s aljegyző utasítása szerint s felügyelete alatt az irodai teendőket pontosan végezni s az adó s községi pótlék bebajtást teljesíteni.
- 5) Felszerelt pályázati kérvények alólirott községi előljáráshoz f. hó 25-ig benyújtandók.

Uj-Verbász, 1884. január hó 10-én.

Tessényi András,
jegyző.

Beyer Frigyes,
bíró.

Titelen a főutcában a legszebb helyen és a legnagyobb forgalmi ponton levő

bolti helyiség,

három szoba, konyha, előtár, padlás és raktárral együtt 1884 év május hó 1-től három egymásután évre bérbe adandó.

Közelebbi értesítést ad a tulajdonosnő

3-1

özv. Nedelkovits Emília.

Ad 2107.
1883.

Nemes-Militics községétől.

Hirdetmény.

Nemes-Militics község előljárása részéről ezenel közhírré tétetik, hogy az 1883 évi XX. t. c. 3. § sa értelmében az említett törvény 2. § sa alá nem tartozó földbirtokosok, és a község tulajdonát képező határ területében gyakorolható vadászati-jog, hat egymásután következő évekre, u. m.: 1884. évi január hó 24-ik napjától 1889. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra, a közbejött akadályok miatt újból f. évi január hó 24-én délelőtti 9 órakor Nemes-Militics község házában nyilvános árverés útján, a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek az alulirt község előljárása gánál, illetve a jegyzői hivatalnál mindenkor megtekintheők.

Kelt Nemes-Militicsen, 1884. évi január hó 10.

Kaich József,
jegyző.

Ivankovits Fülöp,
kapitány.

3-2

REILE JÁNOS LIPÓT

rőfös-kereskedése Apatinban,

a legnagyobb és legélénkebb forgalmi helyen (a központban, a templom áttellenében), előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

3-1

7-2

Az Almás-járási takarékpénztár részvénytársaság

1883. évi

II. év.

Igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A mellékelt mérleg igazolja, hogy kezdő intézetünk rövid idő alatt az üzlet minden irányában ritka fejlődést és eredményt mutat. Különösen kiemelendőnek tartjuk a bizalmat, melynek intézetünk örvend; ha számba vesszük a betétek rohamos emelkedését, mely rövid 15 hó alatt a 100000 frtot meghaladja.

A hitel nyújtásnál a legszigorúbb eljárást alkalmazta intézetünk.

Osztalékot az intézet — kezdetlegessége és a kikölcsönzésnél alkalmazott olcsó kamat dacára — a tényleg befizetett részvénytőke arányában olyat nyújt, mely kezdő intézeteknél csaknem páraiban.

A mérlegben javasolt tiszta nyereség felosztását a T. közgyűlésnek elfogadásra ajánlva, kérjük részünkre a felmentvény megadását.

Kelt B.-Almás, 1883. évi december 31-én.

Kovatsits György m. k.,
igazgató.

Dr. Csicsáky József m. k.,
igazgató.

Arnold Antal m. k.,
igazgató.

Felügyelő bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Az Almás-járási takarékpénztár részvénytársaságnak mult 1883. évi üzlet vezetésére vonatkozva van szerencsénk jelenteni, hogy a kereskedelmi törvény 195. § a s az intézeti alapszabályok által reánk rótt kötelemünkhöz hűen, az intézeti könyvek vezetésére s az ügyvitelre folytonosan felügyeltünk. Több ízben — de különösen a mult év első s második felének lezárta alkalmával beható vizsgálatot tartottunk s mindent a legnagyobb rendben találtunk.

Vizsgálat alá vettük a mult évi számadásokat, mérleg-számlát s a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatot is és ezeket is helyeseknek találtuk; miért is az igazgatóság által a mérleg számlában előterjesztett s a választmány részéről elfogadott nyereség felosztását s az évi osztalék megállapítását helyeslélvén, hozzá járunk s a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Kelt B.-Almás, 1884. évi január hó 10-én.

Grünfelder Antal m. k.,
felügyelő bizottsági tag.

Scherk Gyula m. k.,
felügyelő bizottsági tag.

Piukovits János m. k.,
felügyelő bizottsági tag.

BEVÉTEL.

Forgalmi kimutatás.

KIADÁS.

Folyó szám		frt		kr		Folyó szám		frt		kr	
1	Pénztárkészlet mult évről	661	87	1	Takarékbetétek	39198	92				
2	Takarékbetétek	123784	11	2	Előleg	59663	—				
3	Részvény befizetés	10040	—	3	Váltó	290867	—				
4	Előleg	40297	—	4	Hitelezők	180097	73				
5	Váltó	199497	—	5	Hitelezők iránti kamatok	3209	39				
6	Előleg kamat	2327	09	6	Évi fizetések	598	—				
7	Váltó lerovat	10295	02	7	Házbér	130	—				
8	Hitelezők	192441	34	8	Betéti kamat	3671	68				
9	Részvény átiratási díj	53	—	9	Különfélék	1	10				
10	Jelzálog kamat	154	68	10	Jelzálog kölcsön	500	—				
11	Könyvecske illeték	7	74	11	Folyó költség	403	71				
12	Adó és bélyeg	72	—	12	Adó és bélyeg	1725	24				
13	Irat díjak	1272	88	13	Pénztár készlet 1883. év december 31-én	854	07				
14	Különfélék	16	11								
		580919	84			580919	84				

Kelt B.-Almás, 1883. december 31-én.

Bauer Lajos m. k.,
könyvvezető.

Kovatsits György m. k.,
igazgató.

Möschl Ferenc m. k.,
pénztárnok.

Ezen forgalmi kimutatásban foglalt összes tételeket az illető könyvekkel összehasonlítván, azokat helyesnek találtuk.

Kelt B.-Almás, 1884. január 10-én.

Grünfelder Antal m. k.,
felügy. bizott. tag.

Scherk Gyula m. k.,
felügy. bizott. tag.

Piukovits János m. k.,
felügy. bizott. tag.

VAGYON.

Mérleg és vagyon kimutatás.

TEHER.

Fő-könyvi szám		frt		kr		Fő-könyvi szám		frt		kr	
3	Pénztár készlet	854	07	2	Alaptőke	50000	—				
13	Váltó	149728	—	5	Betétek	106299	82				
4	Előleg	31927	—	10, 29	Hitelezők	47343	61				
23	Jelzálog kölcsön	2000	—	17	Tartalékalap	53	—				
/.	Leltár állapot	895	19	/.	Leltár állapot	895	19				
1	Részvény követelés	24960	—	/.	Egyenleg mint nyereség	5772	64				
		210364	26			210364	26				

A nyereség felosztása:

Mult évről részvény átiratási díj a tartalékalapnak	6 —
5% tartalékalap	288 63
5% igazgatósági jutalék	288 63
2% felügyelőségi	115 45
8% választmányi	461 81
Tisztviselők jutalmazása	250 —
Szolga	12 —
Jótékony cél	50 12
Tartalékalap gyarapítására	300 —
1000 db. részvényre osztalék — a 4 frt =	4000 —
Összesen	5772 64

Kelt B.-Almás, 1883. december 31-én.

Bauer Lajos m. k.,
könyvvezető.

Kovatsits György m. k.,
igazgató.

Möschl Ferenc m. k.,
pénztárnok.

Ezen mérlegben foglalt összes tételeket az illető könyvekkel összehasonlítván, azokat helyesnek találtuk.

Kelt B.-Almás, 1884. január 10-én.

Grünfelder Antal m. k.,
felügy. bizott. tag.

Scherk Gyula m. k.,
felügy. bizott. tag.

Piukovits János m. k.,
felügy. bizott. tag.

Fő-könyvi szám		frt	kr	Fő-könyvi szám		frt	kr
22	Betéti kamat	3665	63	7	Váltó lerovat	10294	—
18	Évi fizetések	598	—	6	Előleg kamat	2327	09
14	Folyó költség	403	71	20	Jelzálog kamat	154	68
15,30	Hitelezők iránti kamatok	3209	39	28	Irat díjak	1272	88
19	Házbér	130	—	21	Könyveske díj	7	74
9	Adó és bélyeg	1653	24	31	Késedelmi kamat	12	35
./.	Egyenleg mint nyeresemény	5772	64	26	Mult évről áthozott nyeresemény	1363	87
		15432	61			15432	61

Kelt B.-Almásán, 1883. december 31-én.

Bauer Lajos m. k.,
könyvvezető.**Kovatsits György** m. k.,
igazgató.**Möschl Ferenc** m. k.,
pénztárnok.Ezen nyeresemény és veszteség számlában foglalt összes tételeket az illető könyvekkel összehasonlítván, azokat helyesnek találtuk.
Kelt B.-Almásán, 1884. évi január hó 10-én.**Grünfelder Antal** m. k.,
felügy. bizott. tag.**Scherk Gyula** m. k.,
felügy. bizott. tag.**Piukovits János** m. k.,
felügy. bizott. tag.**HIRDETMÉNY.**

Az Almás-járásai takarékpénztár részvénytársaság t. c. tagjai 1884. évi február 14-én d. e. 9 órakor B.-Almásán a nagyvendéglő nagytermében tartandó rendes évi közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

Elintézendő tárgyak:

1. Az igazgatósági, választmányi és felügyelő bizottsági jelentések tárgyalása s a felmentvény megadása.
2. A mult évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és nyereség felosztása.
3. A választmány 1/3-dának vagyis 5 tagnak — és a felügyelő bizottságnak — 3 tag — teljes kilépése s ezek helyeinek titkos szavazattal választás útján leendő betöltése.
4. A részvényekre fizetendő részletek meghatározása.

Azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek az alapszabályok 54. §-a értelmében részvényeiket s illetve meghatalmazásaikat legkésőbb f. évi február 13. d. e. 12 óráig az igazgatóságnál letenni.

B.-Almásán, 1884. évi január 10-én.

Az igazgatóság.Berlin. — **HOFF JÁNOS** csász. kir. udvari malátakészítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.**HOFF JÁNOS-féle
malátakivonat egészségi sör.**

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindenemű betegségek után. Ara palackonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

A l á i r á s o k:

Ő felsége Viktoria angol királyné. — király ő fensége az edinburgi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark B. titkár.

**HOFF JÁNOS-féle
koncentrált malátakivonat.**

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frttal és 60 krral is.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajok, elurótlendés, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségtől üdülők számára.

**HOFF JÁNOS-féle
malátakivonat mellcukorkák**

Felülmulatlan a köhögés és elnyálkásodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat cukorkák védjegyre (a feltaláló arcképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban, 60, 30, 15 és 10 krral.

**HOFF JÁNOS-féle
maláta-csokoládé.**

Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettebb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű kiváltképen ott igen ajánlatos, hol a kávé élvezete mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyedkilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2.40 kr, 1.60 kr és 1 frt.

15—5

58-szor kitüntetve

Alapított 1847-ben.

A valódi malátakivonat készítmények feltalálója s egyedüli készítője:

HOFF JÁNOS

csász. kir. udvari szállító urnál, csász. kir. tanácsos.

Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója. Bécs I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elsmerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben ő császári fensége Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, király ő fensége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a reussi herceg, Ferenczy kisasszony, királynőnk ő felségének felolvasónője; Mária Valéria hercegnő királyi ő fensége angol nevelőnője, a Metternich család, Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Romer, Philippovics tábornok, gróf Wurmbrant sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstetten s számos más által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondtak, a HOFF JÁNOS féle malátakészítmény által (malátakivonat egészségi sör) meglőnek mentve, egészségüket visszanyerték, annak még ma is örvendenek. (A felüldültek saját szavai.)

Tekintetes ur! Teljes egy évig sinlőtem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kitűnő HOFF JÁNOS-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön HOFF JÁNOS-féle malátakivonat egészségi söré által tökéletesen helyreállt. Fogadjon legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönő-iratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjesztetni. Mező-Kovácsbáza.
Dr. Nagy Alajos, plébános.Tekintetes ur! Felkérem az ön HOFF JÁNOS-féle malátakivonat egészségi söréből 13 palack s két zacskó maláta-mellcukorkának postautárvétel mellett való azonnali gyors megküldésére. Örömmel tudatom, miszerint én az ön gyártmányait igen szívesen használok s azok nekem igen jól is tesznek s gyógyhatásosak. Mély tisztelettel Szt.-Andrá, Villach mellett, 1883. szeptember 5.
Feichl M., igazgató.**Orvosi gyógyellermérvény.**Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tehetni, miszerint a HOFF JÁNOS-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi idők óta szenvednek, a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is újból felkérem önt, postai útánvét mellett „Guschal János urnak Brünnen” cím alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátacukorkának a megküldésére Grottau, 1883. szeptember 9. Mély tisztelettel
Dr. Fröde József, gyakorló orvos.Főraktár: **Falcione Gusztáv** urnál Zomborban, továbbá minden nevezetesebb gyógyszerárban. Baján: Michits István. Szabadkán: Farkas József, Sztojkovits Döme. Ujvidéken: D. Koda, Wagner testvérek. Verbászon: Ferenczy József gyógyszerárban. Zentán: Kupkay Géza gyógyszerárban.**ÓVÁS!** Csakis valódi HOFF JÁNOS-féle maláta gyártmányokat kell kérni a cs. kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel (a feltaláló arcképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Grác. — Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.